

**Kazatel:** Josef Hurta

**Čtení:** Iz 43, 1 – 7

**Text: Mt 9, 9 – 13** *Když šel Ježíš odtud dál, viděl v celnici sedět člověka jménem Matouš a řekl mu: "Pojď za mnou!" On vstal a šel za ním. Když potom seděl u stolu v domě, ble, mnoho celníků a jiných hříšníků stolovalo s Ježíšem a jeho učedníky. Farizeové to uviděli a řekli jeho učedníkům: "Jak to, že váš Mistr jí s celníky a hříšníky?" On to uslyšel a řekl: "Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Jděte a učte se, co to je: 'Milosrdenství chci, a ne obět'. Nepřišel jsem pozvat spravedlivé, ale hříšníky."*

Ježíš je stále na cestě. Nezůstává na jednom místě. Jde dál a dál. Od místa k místu, od člověka k člověku. Na začátku 9. kapitoly zastihneme Ježíše v jeho městě, tedy zřejmě v Nazaretu. Tam právě uzdravil nějakého ochrnutého člověka, ale ani pak nezůstává na místě. Jde odtud dál. I v tom je hoden následování. Pisatel listu Židům říká: „Proto nezůstávejme již u počátečního učení, ale směřujme k dospělosti. Budeme moci jít dále, když to Bůh dovolí.“ Někteří věřící jakoby se spokojili s poznáním, které nabyli o křesťanství ještě jako děti v náboženství, jenže to jim nemůže vystačit na celý život. Je třeba jít dál. Někam se v životě i ve víře posouvat. Jako Ježíš. Jít dál. Četli jsme: „Když šel Ježíš odtud dál, viděl v celnici sedět člověka jménem Matouš.“

Ježíš směřuje k lidem. Přímo ho to k nim táhne. Ale on si nevybírám. Netočí se jen kolem kostela, neobklopuje se jen svými oblíbenci. Všimá si i lidí, které většinou míváme co nejrychleji, abychom je už měli za sebou, třeba jako když procházíme letištní kontrolou nebo projíždíme kolem dopravní hlídky.

Ježíš ale nevidí úřad nebo instituci, on vidí v celnici sedět člověka jménem Matouš. I v tom je hoden následování. Mně se to aspoň na něm hodně líbí. Proto, když v supermarketu platím za nákup, vždycky si všímám jmenovky a jsem rád, že neplatím u kasy, ale u Kristýny nebo u Karolíny nebo třeba u Františka. Ježíš, když prochází celnicí, také nevidí celníka, ale vidí v celnici sedět člověka. Konkrétního člověka, který má jméno a nějaký svůj životní příběh. Vnímá tak každého z nás. Ať jsi pošťák, řidič nebo prodavačka, Ježíš v tobě vidí především člověka a přítele. Vnímá tě komplexně s celým tvým životem, s tvými starostmi i radostmi. Mimochodem, v tomto týdnu to hezky vyjádřil vítěz nedělní Grand Prix Singapuru, pilot Formule 1, Sebastian Vettel, když v rozhovoru pronesl: „To, co momentálně dělám, mě nedefinuje. I ve Formuli 1 bych chtěl být okolím vnímán jako manžel a otec svých dětí než jen, že jsem pilotem ve Ferrari.“

Také u Matouše Ježíš vnímal celý jeho životní úděl. Nebyl to pro něj prostě celník, nýbrž člověk jménem Matouš. Ostatní lidé, zvláště pak farizeové, viděli v celníkovi jen zástupce státní vydřidušské mafie. A tak se k němu i chovali. U židů to bylo ještě znásobenou úsilím o kultickou čistotu, tedy snahou nebýt nábožensky kompromitován styky s pohany. Farizeové na této snaze dokonce založili celou svou zbožnost. Říkalo se jim hebrejsky „periššajá“ tedy „oddělení“. Proto nedovedli pochopit Ježíše, který se nikdy od nikoho neodděloval.

Četli jsme, že „mnoho celníků a jiných hříšníků stolovalo s Ježíšem a jeho učedníky. Farizeové to uviděli a řekli jeho učedníkům: Jak to, že váš Mistr jí s celníky a hříšníky?“ Nemusíme to hned brát výčitku vůči Ježíšovi. Farizeové to prostě nechápou a vrtá jim to hlavou. Jak to může Ježíš skloubit dohromady se svou zbožností? Farizeové přísně oddělovali věci náboženské od světských. A možná, že my to děláme taky, že kostel a sbor máme v jedné škatulce svého života a vztahy na pracovišti nebo mezi sousedy máme v jiné škatulce. Ale Ježíš to má všechno propojené. Jakoby vůbec neřešil, kdo je pohan a kdo žid, věřící a nevěřící, spravedlivý a nespravedlivý. Paktuje se s hříšníky, ale zároveň nepřestává být Synem Božím. Nepřepíná mezi dvěma životními styly. Nevede dvojí život. Žije jako svobodný občan Božího království uprostřed hříchem porušeného světa. I v tom je hoden našeho následování. U Ježíše se učíme, že nemáme jít cestou vydělování se ze společnosti, nýbrž cestou setkávání se.

A teď se konečně dostávám k tomu nejdůležitějšímu. Ježíš se setkává s člověkem jménem Matouš a řekne mu: „Pojď za mnou.“ To je naprosto šokující věta. Vůbec nezapadá do rutinního scénáře běžného rozhovoru úředníka s daňovým poplatníkem. Normálně by ten rozhovor měl vypadat jinak – měl by začít Matouš slovy: „Máte něco k proclení?“ „Ne.“ „A co těch pět chlebů a dvě ryby. Za každý kus se platí! Zaplat' te nebo dál nejdete.“ Načež učedníci zaplatí a řeknou něco jako: „Zaplat' pánbů, že těch chlebů nemáme víc.“ Tady ale dochází k úplně jinému rozhovoru. Vlastně o rozhovor ani nejde. Zazní jediná věta, a to z úst Ježíše: „Pojď za mnou!“ Nic víc. Jestliže je tato věta šokující, pak ještě více jednání celníkovo. On skutečně vstal a šel za ním.

Tady je třeba vědět, že celník nebyl ničí zaměstnanec. Byl to živnostník. Propachtoval si výběr cla v určitém obvodu, zaplatil předem celkově stanovený odhad za daný obvod, tedy investoval do podniku velké peníze, a ty si měl výběrem cla vydělat zpátky i s patřičným ziskem. A chtěl-li na tom rychle a hodně zbohatnout, šponoval celní sazby hodně vysoko. Lidé za to celníky pochopitelně nenáviděli. Z pohledu mezilidských vztahů to bylo velmi nevděčné povolání, něco jako soudní exekutor. Takový člověk byl vlastně velmi nesvobodný. To, co ho drželo v šachu, byly jeho investované peníze. Svobodně vstát a všeho nechat znamenalo přijít o všechny své investice. Je možné, že Matouš v skrytu srdce záviděl těm, které nic nespazuje, kteří jsou svobodní, třeba jako ten potulný kazatel Ježíš. Chodí si po kraji a káže o tom, jak si nedělat starosti o život. Ale copak to jde? Když v tom máte tak velké prachy? Na druhou stranu Matouš přemýšlel, zda cena, kterou platí za svůj vysoký životní standard, není přece jen příliš vysoká. Žít trvale jako nenáviděný člověk, na to musíš mít žaludek. Matouš s narůstajícím majetkem viděl, jak hodnota jeho vlastního života klesá. Ale neměl odvalu s tím něco dělat. Neměl k tomu sílu. Potřeboval pomoc. Kdyby ho tak někdo popostrčil, aby vstal, aby se napřímil, osvobodil se od toho všeho a zakusil tu úžasnou úlevu.

A do toho přijde Ježíš a řekne tři slova: „Pojď za mnou.“ Tři slova, která Matouš právě potreboval slyšet. Bylo to takové dot'uknutí, které v tu chvíli stačilo, aby opravdu vstal a šel za ním. Ježíš se Matouše nijak nedoprošoval, nijak se mu nepodobízel. A hlavně nemoralizoval, nekázal mu a nekritizoval jeho způsob života. Poskytl mu pomoc v podobě tří slov: Pojď za mnou.

Všimněte si – Ježíš si nijak nepřipravuje půdu, nechodí kolem horké kaše, nejde na to od lesa. Svě pozvání na Matouše téměř vybafne. Postaví ho tak před nutnost okamžitého rozhodnutí. Teď se, človče, konečně rozhodni, jak se svým životem naložíš.

My to možná chápeme jen jako jakousi evangelizační výzvu, jako „chod' do kostela“ nebo tak něco. Ale je to jinak. Ježíš si ho zve k sobě. K sobě do života. Zve jej ke sdílení svého životního příběhu. Říká, následuj mě. I v tom umění druhé pozvat, máme Ježíše následovat. Pravda, my občas zveme lidi do kostela, jenže tím to pro nás hasne. Protože to nás nic nestojí. Ale pozvat a přizvat je jako Ježíš do svého života, otevřít jim svůj život, aby nám byli stále v patách, to je pro nás těžké. Sdílet s druhými svůj život víry, tak jak to dělal Ježíš, to není snadné. I já si uvědomuji, že kolikrát stačila tři čtyři slova, která bych někomu v pravou chvíli řekl, a mohl jsem mu pomoci. Namísto toho mě ovládlo sobectví, ostych, pohodlnost, i obava, že bych jej k sobě připoutal.

Dnešní evangelijní příběh říká jasně: Ježíš přišel pozvat ke svobodnému životu s Bohem i ty, které nikdo nezve. Kterí třeba nejsou běžnými návštěvníky bohoslužeb. Ty, které by nikoho nenapadlo pozvat. Dělá to, co by mělo být nejvlastnějším úkolem církve. Jenže samotné církvi se to moc nezamlouvá. Církev, jakoby si chtěla uchovat jakousi svoji domnělou svatost a oddělenost od světa, tak se brání tomu, aby jí to kazili všelijací hříšníci. Raději ty hříšníky obětuje a hodí je přes palubu, jen aby jim nemusela vycházet vstříc. Ale v bibli Bůh skrze proroka Ozeáša říká: „Milosrdenství chci a ne obět“. Jen touto cestou dojdeme k naplnění smyslu Boží vůle, ke smyslu zbožnosti a náboženství. Ne skrze kult, ne skrze obřad, ne skrze svoji mravní čistotu, ne skrze svoji osobní zbožnost, ale skrze projevené milosrdenství a lásku. Pravá zbožnost se projevuje milosrdenstvím, které se neštítí ničeho a nikoho.

Je smutnou skutečností, že církev zvat lidi k víře moc neumí. Buď vystupujeme příliš moralisticky, a pak nám schází milosrdenství, anebo zcela rezignujeme na Boží zájem o člověka a ponecháváme lidi svému osudu. Ani jedno ani druhé našemu okolí neprospěje. Všimněte si, že Ježíš se bez okolků setkává s celníky a hříšníky, ale ne jako jejich „kumpán“, nýbrž jako jejich lékař. Naslouchá jim a podá vhodný lék. Zve je ke změně života, tedy k pokání. Tak to máme dělat i my. Ovšem abychom v tom Ježíše následovali, musíme stejně jako Matouš i my přijmout výzvu: „Pojď za mnou“, zvednout se, všeho nechat a jít.

**Modlitba:** *Pane Ježíši Kriste, tvé výzvy se nám zdají jako těžké a nesplnitelné nároky, dokud nepoznáme, že představují pro nás vysvobození. Dej, ať tvé milosrdenství nás pobne k osobnímu pokání a k přijetí spásy, kterou nám ze své lásky nabízíš. Amen.*

**Přímluvná modlitba:** *Pane Ježíši Kriste, modlíme se za lidi nesvobodné, i když žijí ve svobodné zemi. Prosíme za ty, které tlačí ke zemi břemeno nejrůznějších závazků a odpovědnosti. Prosíme za ty, kteří jsou postaveni před těžkou volbu, dej, ať jim neztěžujeme situaci svým mravokárstvím nebo lhovostí. Prosíme za lidi, kteří se ocitli ve finanční pasti, za lidi vydírané, šikanované, ponižované. Prosíme za ty, kteří mají všeho dostatek a přece si stále naříkají. Prosíme za tvou církev, aby nabízela skutečné evangelium, zvěstovala lidem spasení, přijímala mezi sebe zavržené. Pane, dej, ať se v životě i ve víře posuneme dál a rosteme v lásce a milosti skrze moc tvého slova a Ducha svatého. Amen.*